

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2022. gada 12. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija, piemērojamie tiesību akti, nolēmumu atzīšana un izpilde uzturēšanas saistību lietās – Piemērojamo tiesību noteikšana – Hāgas protokols par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem – 3. pants – Kreditora pastāvīgā dzīvesvieta – Pastāvīgās dzīvesvietas noteikšanas brīdis – Bērna nelikumīga aizturēšana

Lietā C-644/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa, Polija) iesniedza ar 2020. gada 10. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 26. novembrī, tiesvedībā

W. J.

pret

L. J. un J. J., kuru likumiskā pārstāve ir A. P.,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*] un Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] (referente) un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerālvokāts: E. M. Kolins [A. M. Collins],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Francijas valdības vārdā – *A. Daniel* un *A.-L. Desjonquères*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *D. Milanowska*, *M. Wilderspin* un *W. Wils*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – poļu.

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 2007. gada 23. novembra Hāgas Protokola par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem, kas Eiropas Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2009/941/EK (2009. gada 30. novembris) (OV 2009, L 331, 17. lpp.; turpmāk tekstā – “Hāgas protokols”), 3. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp W. J., no vienas puses, un L. J. un J. J., viņa diviem nepilngadīgajiem bērniem, kuru likumiskā pārstāve ir viņu māte A. P., no otras puses, saistībā ar uzturlīdzekļu parādsaistībām, kas jāmaksā W. J.

Atbilstošās tiesību normas

1980. gada Hāgas konvencija

- 3 1980. gada 25. oktobrī Hāgā noslēgtās Konvencijas par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem (turpmāk tekstā – “1980. gada Hāgas konvencija”) 12. panta pirmajā un otrajā daļā ir noteikts:

“Ja bērns ir ticis nelikumīgi aizvests vai aizturēts atbilstoši 3. pantā minētajiem noteikumiem un ja, uzsākot lietu tās Līgumslēdzējas Puses, kurā atrodas bērns, tiesā vai administratīvajā iestādē, ir pagājis mazāk nekā gads kopš nelikumīgās aizvešanas vai aizturēšanas datuma, iestādei, kurai lieta ir piekritīga, jādod rīkojums par bērna atgriešanos nekavējoties.

Tiesai vai administratīvajai iestādei, pat ja lietas izskatīšana uzsākta pēc šī panta pirmajā daļā minētā viena gada termiņa beigām, jādod rīkojums par bērna atgriešanos, ja vien netiek pierādīts, ka bērns ir iedzīvojies jaunajā vide.”

- 4 1980. gada Hāgas konvencijas 13. pantā ir paredzēts:

“Neskatoties uz iepriekšējā panta noteikumiem, pieteikuma saņēmējas Līgumslēdzējas Puses tiesai vai administratīvajai iestādei nav pienākuma dot rīkojumu par bērna atgriešanos [atpakaļatdošanu], ja persona, institūcija vai kāda cita iestāde, kas iebilst pret bērna atgriešanos [atpakaļatdošanu], pierāda, ka –

a) persona, institūcija vai kāda cita iestāde, kura ir uzņēmusies rūpes par bērnu, viņa aizvešanas vai aizturēšanas laikā nav izmantojusi savas tiesības uz aizbildnību [aizgādības tiesības] vai ir piekritusi aizvešanai vai aizturēšanai, vai nav iebildusi pret to; vai

b) ja pastāv nopietns risks, ka viņa vai viņas atdošana sagādās bērnam fizisku vai psiholoģisku kaitējumu vai citādi radīs neciešamu situāciju.

Tiesa vai administratīvā iestāde var atteikties dot rīkojumu par bērna atgriešanos [atpakaļatdošanu], ja tai kļūst zināms, ka bērns iebilst pret atgriešanos [atpakaļatdošanu] un ir sasniedzis attiecīgu vecumu un brieduma pakāpi, lai spētu atbildēt par saviem uzskatiem.

Apsverot šajā pantā norādītos apstākļus, tiesām vai administratīvajām iestādēm jāņem vērā informācija, kas attiecas uz bērna sociālo stāvokli un ko sniedz bērna pastāvīgās dzīvesvietas Centrālā Iestāde vai kāda cita kompetenta iestāde.”

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 4/2009

- 5 Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 (2008. gada 18. decembris) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (OV 2009, L 7, 1. lpp.) 5. pantā “Jurisdikcija, balstoties uz atbildētāja ierašanos” ir noteikts:

“Papildus jurisdikcijai, kas atvasināta no citiem šīs regulas noteikumiem, jurisdikcija ir tās dalībvalsts tiesai, kurā atbildētājs ierodas. Šo normu nepiemēro, ja atbildētājs ieradies, lai apstrīdētu jurisdikciju.”

- 6 Šīs regulas 15. pantā ir paredzēts:

“Uzturēšanas saistībām piemērojamos tiesību aktus nosaka saskaņā ar Hāgas [..] Protokolu [..] dalībvalstīs, kurām attiecīgais instruments ir saistošs.”

Lēmums 2009/941/EK

- 7 Padomes Lēmums 2009/941/EK (2009. gada 30. novembris) par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Hāgas 2007. gada 23. novembra Protokolu par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem (OV 2009, L 331, 17. lpp.), 3. un 11. apsvērumā ir norādīts:

“(3) [Hāgas p]rotokols ir svarīgs ieguldījums, lai uzturēšanas līdzekļu kreditoriem un parādniekiem nodrošinātu lielāku juridisko noteiktību un paredzamību. Vienādu noteikumu piemērošana, lai noteiktu uzturēšanas saistībām piemērojamos tiesību aktus, nodrošina uzturēšanas saistību nolēmumu brīvu apriti Kopienā, bez jebkādas šādu nolēmumu kontroles no tās dalībvalsts puses, kurā tiecas panākt nolēmuma izpildi.

[..]

(11) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju [saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu], kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, [Lielbritānijas un Ziemeļīrijas] Apvienotā Karaliste nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, Apvienotajai Karalistei tas nav saistošs un nav jāpiemēro.”

Hāgas protokols

- 8 Hāgas protokola 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ar šo protokolu nosaka piemērojamos tiesību aktus uzturēšanas saistībām, kas izriet no ģimenes, vecāku un bērnu, laulības vai radniecības attiecībām, tostarp uzturēšanas saistībām attiecībā pret bērnu neatkarīgi no vecāku ģimenes stāvokļa.”

- 9 Šī protokola 2. pantā “Vispārēja piemērošana” ir noteikts:
“Šo protokolu piemēro pat tad, ja piemērojami tiesību akti ir tādas valsts tiesību akti, kas nav Līgumslēdzēja valsts.”
- 10 Minētā protokola 3. pantā “Vispārēji noteikumi par piemērojamiem tiesību aktiem” ir paredzēts:
“1. Uzturēšanas saistības reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā ir kreditora pastāvīgā dzīvesvieta, ja vien šajā protokolā nav noteikts citādi.
2. Ja kreditors maina pastāvīgo dzīvesvietu, no dzīvesvietas maiņas brīža piemēro jaunās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktus.”
- 11 Saskaņā ar Hāgas protokola 4. pantu “Īpaši noteikumi par labu dažiem kreditoriem”:
“1. Šos noteikumus piemēro tad, ja uzturēšanas saistības ir:
a) vecākiem pret saviem bērniem;
[..].
2. Ja kreditors, pamatojoties uz 3. pantā minētajiem tiesību aktiem, nevar iegūt uzturēšanas līdzekļus no parādnieka, piemēro tiesas atrašanās valsts tiesību aktus.
[..]
4. Ja kreditors, pamatojoties uz 3. pantā un šā panta 2. un 3. punktā minētajiem tiesību aktiem, nevar iegūt uzturēšanas līdzekļus no parādnieka, piemēro viņu kopējās pilsonības, ja tāda ir konstatēta, valsts tiesību aktus.”
- Regula (EK) Nr. 2201/2003*
- 12 Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV 2003, L 338, 1. lpp.) 1. panta 3. punkta e) apakšpunktā ir norādīts, ka šī regula neattiecas uz uzturēšanas pienākumiem.
- 13 Šīs regulas II nodaļas “Piekritība” 2. iedaļā “Vecāku atbildība” ir ietverts 8.–15. pants.
- 14 Minētās regulas 8. pantā “Vispārējā piekritība” ir paredzēts:
“1. Dalībvalsts tiesām ir piekritīgas lietas par vecāku atbildību par bērnu, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī brīdī, kad tiesā iesniegta prasība.
2. Uz šā panta 1. punktu attiecas 9., 10. un 12. panta noteikumi.”

15 Regulas Nr. 2201/2003 10. pantā ir noteikts:

“Ja bērns ir nelikumīgi aizvests vai aizturēts, tās dalībvalsts tiesām, kurā [tieši] pirms nelikumīgās aizvešanas vai aizturēšanas bija bērna pastāvīgā dzīvesvieta, saglabājas piekritība, kamēr bērns nav ieguvis pastāvīgo dzīvesvietu kādā citā dalībvalstī un:

a) kamēr visas personas, iestādes vai citas struktūras, kam ir uzraudzības [aizgādības] tiesības, nav piekritušas aizvešanai vai aizturēšanai;

vai

b) kamēr bērns vismaz vienu gadu nav dzīvojis minētajā citā dalībvalstī pēc brīža, kad persona, iestāde vai cita struktūra, kam ir uzraudzības tiesības, ir zinājusi vai kad tām vajadzēja zināt par bērna atrašanās vietu, un bērns nav iekārtojies savā jaunajā vidē un neizpildās viens no šādiem nosacījumiem:

i) viena gada laikā pēc tam, kad persona, kam ir uzraudzības tiesības, ir zinājusi vai tai vajadzēja zināt pat bērna atrašanās vietu, nekādas prasības par atdošanu nav iesniegtas kompetentajās tās dalībvalsts iestādēs, kurā bērns ir aizvests vai tiek aizturēts;

ii) atpakaļatdošanas prasība, ko iesniegusi persona, kurai ir uzraudzības tiesības, ir atsaukta un jauna prasība nav iesniegt[a] termiņā, kas noteikts i) [apakšpunktā];

iii) lieta, ko izskata tiesa dalībvalstī, kurā bija bērna pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas, ir slēgta atbilstoši 11. panta 7. punktam;

iv) spriedumu par uzraudzību [aizgādību], kas neparedz bērna atpakaļatdošanu, ir izdevušas tās dalībvalsts tiesas, kurā bija bērna pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

16 A. P. un W. J., Polijas valstspiederīgajiem, kuri vismaz kopš 2012. gada dzīvoja un strādāja Apvienotajā Karalistē, piedzima L. J. un J. J. – attiecīgi 2015. gada jūnijā un 2017. gada maijā Apvienotajā Karalistē. Šiem abiem bērniem ir Polijas un Lielbritānijas pilsonība.

17 2017. gada rudenī A. P. un viņas meita L. J. devās uz Poliju, lai tur uzturētos līdz 2017. gada 7. oktobrim saistībā ar to, ka bija beidzies A. P. identitātes apliecības termiņš. Šīs uzturēšanās laikā A. P. informēja W. J. par nodomu pagarināt uzturēšanās ilgumu Polijā, un tam viņš piekrita. 2017. gada 7. oktobrī A. P. atgriezās Apvienotajā Karalistē, no kurienes nākamajā dienā devās prom, ņemot līdzi savu dēlu J. J. Vairākas dienas vēlāk A. P. informēja W. J., ka viņa ir iecerējusi pastāvīgi uzturēties Polijā kopā ar L. J. un J. J. (turpmāk tekstā – “bērni”), bet tam W. J. nepiekrita.

18 No iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka 2019. gada aprīlī bērni dzīvoja Polijā kādā apdzīvotā vietā kopā ar A. P., kā arī ar viņu vecvecākiem, mātesbrāli un māsīcu, kura arī bija nepilngadīga, un ka L. J. apmeklēja bērnudārzu, savukārt J. J. bija A. P. aizgādībā, kā arī medicīnisko dienestu uzraudzībā, jo viņa veselības stāvokļa dēļ bija nepieciešama regulāra hospitalizācija. Iesniedzējtiesa arī norāda, ka A. P. Polijā ir saņēmusi sociālās palīdzības pabalstus par bērnu aizgādību.

19 W. J. atbilstoši 1980. gada Hāgas konvencijai Apvienotās Karalistes centrālajā iestādē iesniedza pieteikumu par bērnu atpakaļ nodošanu.

- 20 2018. gada 3. janvārī pieteikums tika nosūtīts kompetentajai *Sąd Rejonowy* (rajona tiesa, Polija), kura ar 2018. gada 26. februāra rīkojumu šo pieteikumu noraidīja.
- 21 2018. gada 7. novembrī bērni, kuru pārstāve ir A. P., iesniedza *Sąd Rejonowy w Pile* (Pilas rajona tiesa, Polija), pieteikumu par ikmēneša uzturlīdzekļu izmaksu attiecībā pret W. J., kurš iesaistījās tiesvedībā un necēla iebildi par jurisdikcijas neesamību.
- 22 Ar 2019. gada 11. aprīļa spriedumu šī tiesa, piemērojot Polijas tiesību aktus, piesprieda W. J. izmaksāt katram bērnam ikmēneša uzturlīdzekļus, sākot no 2018. gada 7. novembra.
- 23 W. J. pārsūdzēja šī sprieduma 20. punktā minēto 2018. gada 26. februāra rīkojumu, kā arī šī sprieduma iepriekšējā punktā minēto 2019. gada 11. aprīļa spriedumu.
- 24 Ar 2019. gada 24. maija rīkojumu kompetentā *Sąd Okręgowy* (apgabaltiesa, Polija), kurā 2018. gada 26. februāra rīkojums tika pārsūdzēts, lika A. P. atdot bērnus W. J. ne vēlāk kā līdz 2019. gada 26. jūnijam – ar pamatojumu, ka bērni Polijā ir aizturēti nelikumīgi, ka viņu pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms šīs aizturēšanas bija Apvienotajā Karalistē un ka nepastāv nopietns risks, ka bērnu atdošana uz šo valsti sagādās viņiem fizisku vai psiholoģisku kaitējumu vai citādi radīs neciešamu situāciju 1980. gada Hāgas konvencijas 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 25 Lai pamatotu apelācijas sūdzību, kas iesniegta par šī sprieduma 22. punktā minēto 2019. gada 11. aprīļa spriedumu iesniedzējtiesā – *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa, Polija), W. J. izvirzīja vienu pamatu par kļūdu faktu vērtējumā, kas netika ņemts vērā šī sprieduma iepriekšējā punktā minētajā 2019. gada 24. maija rīkojumā, ar kuru A. P. tika uzdots atdot bērnus viņu tēvam ne vēlāk kā līdz 2019. gada 26. jūnijam, un tāpēc uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma noteikšana viņam bijusi nepamatota.
- 26 Iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norāda, pirmkārt, ka minētais 2019. gada 24. maija rīkojums ir galīgs un ka tā izpilde nozīmē bērnu nodošanu atpakaļ uz Apvienoto Karalisti, jo W. J. pastāvīgā dzīvesvieta joprojām atrodas šīs valsts teritorijā. Taču A. P. nenodeva bērnus W. J. noteiktajā termiņā, un viņu meklēšanas pasākumi līdz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas datumam bija nesekmīgi.
- 27 Otrkārt, iesniedzējtiesa uzsver, ka Polijas tiesām saskaņā ar Regulas Nr. 4/2009 5. pantu ir jurisdikcija, un to W. J., kurš nav izvirzījis iebildi par jurisdikcijas neesamību, neapstrīd.
- 28 Treškārt, iesniedzējtiesa precizē, ka tai ir jānosaka attiecīgajam uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumam piemērojamie tiesību akti.
- 29 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka Polijas tiesību akts, uz kura pamata *Sąd Rejonowy w Pile* (Pilas rajona tiesa) ir pieņēmusi spriedumu, piemērojams tikai gadījumā, ja bērni, lai gan viņi tika nelikumīgi aizturēti Polijā un ir tiesas nolēmums par viņu atdošanu atpakaļ uz Apvienoto Karalisti, pēc ierašanās 2017. gadā esot ieguvuši pastāvīgu dzīvesvietu Polijā, un tas attaisno to, ka piemērojamie tiesību akti ir noteikti uz Hāgas protokola 3. panta 2. punkta pamata, bet citi piesaistes kritēriji Polijas tiesību aktiem iesniedzējtiesas skatījumā bija izslēgti.

- 30 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa jautā, vai šī tiesību norma, balstoties uz Regulas Nr. 2201/2003 10. pantu, nav jāinterpretē tādējādi, ka tā principā nepieļauj to, ka tiesu kompetence lietās par vecāku atbildību tiek nodota tai dalībvalstij, kurā bērnam būtu bijusi viņa jaunā pastāvīgā dzīvesvieta šī bērna nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas gadījumā šajā dalībvalstī.
- 31 Ja tiktu atzīts, ka bērni nevar iegūt jaunu pastāvīgo dzīvesvietu valstī, kur viņi ir aizturēti nelikumīgi, uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumam piemērojami tiesību akti pamatlietā, pamatojoties uz Hāgas protokola 3. panta 1. punktu, būtu Apvienotās Karalistes tiesību akti kā valsts, kurā bērniem ir saglabājusies viņu pastāvīgā dzīvesvieta, tiesību akti.
- 32 Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka atšķirībā no Regulas Nr. 2201/2003 ne Regulā Nr. 4/2009, ne Hāgas protokolā nav īpašu noteikumu, kas noteiktu saikni starp pastāvīgo dzīvesvietu, no vienas puses, un attiecīgi jurisdikciju uzturēšanas saistību lietās un šajā jomā piemērojamajiem tiesību aktiem, no otras puses, ja uzturlīdzekļu kreditors ir bērns, kas nelikumīgi aizturēts dalībvalstī. Šis konstatējums ļautu secināt, ka atbilstoši Hāgas protokola 3. panta 2. punktam bērna nelikumīga aizturēšana kādas dalībvalsts teritorijā nekādi neietekmē viņa pastāvīgās dzīvesvietas iegūšanu šajā dalībvalstī, un tādējādi minētās dalībvalsts tiesību akti kā jaunās pastāvīgās dzīvesvietas tiesību akti kļūtu piemērojami uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumam no šīs dzīvesvietas maiņas brīža.
- 33 Šādos apstākļos *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [...] Hāgas Protokola [...] 3. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka kreditors, kurš ir bērns, var iegūt jaunu pastāvīgo dzīvesvietu tajā valstī, kurā viņš nelikumīgi aizturēts, ja tiesa ir izdevusi rīkojumu par kreditora atpakaļatdošanu uz valsti, kurā viņam bijusi pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms nelikumīgās aizturēšanas?”

Par tiesvedību Tiesā

- 34 Ar 2021. gada 4. novembra vēstuli, kas Tiesā reģistrēta 2021. gada 19. novembrī, iesniedzējtiesa informēja Tiesu, ka ar 2021. gada 6. oktobra rīkojumu *Sąd Najwyższy, Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych* (Augstākā tiesa, Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta, Polija), izskatot ārkārtas sūdzību (*skarga nadzwyczajna*), ko par šī sprieduma 24. punktā minēto 2019. gada 24. maija rīkojumu iesniedza *Rzecznik Praw Dziecka* (bērnu ombuds, Polija), šis rīkojums tika daļēji atcelts. Iesniedzējtiesa uzskata, ka no tā izriet, ka nolēmums, ar kuru 2019. gada 24. maijā tika izdots rīkojums par bērnu atpakaļ nodošanu uz Apvienoto Karalisti, vairs nav piemērojams.
- 35 2021. gada 23. novembrī Tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs nolēma darīt zināmu šo vēstuli pamatlietas pusēm un ieinteresētajām personām Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. panta izpratnē, kuras tika aicinātas iesniegt savus iespējamus apsvērumus līdz 2021. gada 15. decembrim.
- 36 Tikai Eiropas Komisija atbildēja uz šo aicinājumu, norādot, ka tā atsakās iesniegt papildu apsvērumus tiem, kas jau ir iesniegti Tiesai saistībā ar prejudiciālo jautājumu.
- 37 Ar jaunu 2021. gada 20. decembra vēstuli, kas Tiesā reģistrēta 2021. gada 31. decembrī, iesniedzējtiesa, ņemot vērā 2021. gada 16. novembra spriedumu *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* u.c. (no C-748/19 līdz C-754/19, EU:C:2021:931), informēja Tiesu, ka vienu no

tiesnešiem, kas ietilpst šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzošajā iztiesāšanas sastāvā, norīkošanas procedūrā Polijas tieslietu ministrs iecēlis tiesneša amata pienākumu izpildei iesniedzējtiesā uz nenoteiktu laiku. Šajā vēstulē iesniedzējtiesa arī atgādināja, ka šī sprieduma 34. punktā minētā ārkārtas sūdzības procedūra ir izskatāmā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets Tiesā lietā C-720/21.

- 38 2022. gada 11. janvārī Tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs nolēma darīt zināmu šo jauno iesniedzējtiesas vēstuli pamatlietas pusēm un ieinteresētajām personām Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. panta izpratnē, kuras tika aicinātas iesniegt savus iespējamus apsvērumus līdz 2022. gada 31. janvārim.
- 39 L. J. un J. J., Polijas valdība, kā arī Komisija atbildēja uz šo aicinājumu.
- 40 Apsvērumos, ko iesniedza L. J. un J. J., kuru likumiskā pārstāve ir A. P., viņi pēc būtības, pirmkārt, lūdza, lai bērnu ombuds tiktu aicināts “paust nostāju” šajā lietā, un, otrkārt, norādīja, ka tad, ja tiktu uzskatīts, ka ārkārtas sūdzības procedūrā ir pieļauti pārkāpumi, viņiem nevajadzētu uzņemties varbūtējās sekas.
- 41 Polijas valdība apgalvo, ka informācijai, ko iesniedzējtiesa sniegusi minētajā jaunajā vēstulē, nav nozīmes ne attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamības vērtējumu, ne attiecībā uz šī jautājuma izskatīšanu.
- 42 Komisija, norādot, ka atsakās no apsvērumu iesniegšanas, uzsvēra, ka iesniedzējtiesa nav precizējusi, cik lielā mērā no tā, ka tieslietu ministra norīkotais tiesnesis ietilpa tajā iztiesāšanas sastāvā, kas iesniedza šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir jāņem vērā iespējamās šīs norīkošanas sekas it īpaši uz šī iztiesāšanas sastāva neatkarību vai 2021. gada 16. novembra sprieduma *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* u.c. (no C-748/19 līdz C-754/19, EU:C:2021:931) ietekme šajā lietā. Turklāt Komisija norādīja, ka iesniedzējtiesa nav iesniegusi pierādījumus, kas ļautu lemt par to, vai attiecīgā tiesneša norīkošana šajā tiesā ir uzskatāma par tās neatkarības pārkāpumu.
- 43 2022. gada 4. februārī Tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklaušījis ģenerālvokātu, nolēma noraidīt L. J. un J. J. lūgumu uzaicināt bērnu ombudu “paust nostāju” šajā lietā, ciktāl viņš nav pamatlietas puse un šāda lūguma apmierināšana ļoti vēlā tiesvedības stadijā radītu būtisku kavēšanos tās norisē, un tādējādi sekas būtu pretējas pareizas tiesvedības prasībai.

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

- 44 Pirmkārt, jānorāda, ka šī sprieduma 37. punktā minētajā 2021. gada 20. decembra vēstulē iesniedzējtiesa informēja Tiesu, ka vienu no tiesnešiem, kas ietilpst šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzošajā iztiesāšanas sastāvā, Polijas tieslietu ministrs norīkojis tiesneša amata pienākumu izpildei iesniedzējtiesā uz nenoteiktu laiku. Kā norādīja Komisija, iesniedzējtiesa neprecizē, kādām sekām, pēc tās domām, būtu jāizriet no šādas situācijas, it īpaši attiecībā uz šīs tiesas neatkarību. Tomēr liekas, ka, uzsverot minēto situāciju, iesniedzējtiesai, šķiet, ir šaubas par savu “tiesas” statusu LESD 267. panta izpratnē, kas ir lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamības nosacījums.

- 45 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai izvērtētu, vai attiecīgajai iesniedzējinstīcijai ir “tiesas” raksturiezīmes LESD 267. panta izpratnē – un tas ir jautājums, uz kuru attiecas vienīgi Savienības tiesības –, un tātad lai izvērtētu, vai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams, Tiesa ņem vērā virkni aspektu, piemēram, vai iestāde ir izveidota ar likumu, vai tā ir pastāvīga, vai tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, vai procedūra tajā notiek atbilstoši sacīkstes principam, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 9. jūlijs, *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 43. punkts, kā arī 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 66. punkts).
- 46 Dalībvalstu tiesnešu neatkarība Savienības tiesību sistēmai ir principiāli nozīmīga dažādos aspektos. Konkrētāk, šī neatkarība ir īpaši būtiska tiesu sadarbības sistēmas, ko iemieso LESD 267. pantā paredzētais prejudiciāla nolēmuma tiesvedības mehānisms, raitai darbībai, jo šo mehānismu var iedarbināt vienīgi instance, kurai ir uzticēts piemērot Savienības tiesības un kura tostarp atbilst šim neatkarības kritērijam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 9. jūlijs, *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Savienības tiesībās prasītajām neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz tiesas sastāvu, iecelšanu, pilnvaru ilgumu, kā arī tās locekļu atturēšanās, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, lai kļiedētu indivīdos jebkādas pamatotas šaubas par minētās tiesas ārēju ietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz tajā izvērtējamām interesēm (spriedumi, 2020. gada 9. jūlijs, *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 52. punkts, kā arī 2021. gada 16. novembris, *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* u.c., no C-748/19 līdz C-754/19, EU:C:2021:931, 67. un 71. punkts).
- 48 Šajā gadījumā nav šaubu, ka *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa) ir viena no Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesām.
- 49 Tā kā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegusi valsts tiesa, jāpieņem, ka tā atbilst prasībām, kas atgādinātas šī sprieduma 45. punktā, neatkarīgi no tās konkrētā sastāva (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 69. punkts).
- 50 Šī prezumpcija ir saistoša vienīgi, lai izvērtētu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri iesniegti saskaņā ar LESD 267. pantu, pieņemamību. Tātad no tā nevar secināt, ka iesniedzējtiesas sastāvā esošo tiesnešu iecelšanas apstākļi noteikti atbilst garantijai par piekļuvi neatkarīgai, objektīvai un tiesību aktos noteiktai tiesai LES 19. panta 1. punkta otrās daļas vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 74. punkts).
- 51 Turklāt šo prezumpciju var atspēkot, ja valsts vai starptautiskas tiesas pieņemts galīgs tiesas nolēmums liktu uzskatīt, ka tiesnesis vai tiesneši, kas ir iesniedzējtiesas sastāvā, nav neatkarīga, objektīva un tiesību aktos noteikta tiesa LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē, lasot to kopsakarā ar Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu. Tas tā būtu arī tad, ja papildus tiesneša vai tiesnešu, kuri formāli iesniedz lūgumu saskaņā ar LESD 267. pantu, personiskajai situācijai pastāvētu arī citi apstākļi, kas ietekmētu iesniedzējtiesas, kurā šie tiesneši ietilpst, darbību un tādējādi apdraudētu minētās tiesas neatkarību un objektivitāti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 72. un 75. punkts).

- 52 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa nav iesniegusi nevienu konkrētu un precīzu elementu, kas šī sprieduma iepriekšējā punktā atgādinātajos apstākļos ļautu atspēkot prezumpciju, saskaņā ar kuru šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegusi iestāde, kas atbilst šī sprieduma 45. punktā atgādinātajām prasībām.
- 53 Otrkārt, 2021. gada 4. novembra vēstulē, kas minēta šī sprieduma 34. punktā, iesniedzējtiesa informēja Tiesu, ka 2019. gada 24. maija rīkojums, ar kuru A. P. tika uzdots atdot bērnus W. J. ne vēlāk kā līdz 2019. gada 26. jūnijam, ir zaudējis spēku, jo *Sąd Najwyższy, Izba Kontroli Nadzwoyczej i Spraw Publicznych* (Augstākā tiesa, Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta) ir apmierinājusi bērnu ombuda par šo rīkojumu iesniegto ārkārtas sūdzību.
- 54 Lai gan iesniedzējtiesas uzdotais prejudiciālais jautājums galvenokārt ir balstīts uz sekām, kas, interpretējot Hāgas protokola 3. pantu, izriet no 2019. gada 24. maija rīkojumā izdarītā konstatējuma, ka W. J. un A. P. bērnus pēdējā minētā nelikumīgi aizturējusi Polijā un ka viņi bija jāatdod W. J., kurš dzīvo Apvienotajā Karalistē, tomēr no *Sąd Najwyższy, Izba Kontroli Nadzwoyczej i Spraw Publicznych* (Augstākā tiesa, Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta) nolēmuma var vienīgi secināt, ka šis jautājums vairs nav svarīgs pamatlietas vērtējumam.
- 55 Proti, ņemot vērā iesniedzējtiesas sniegtos paskaidrojumus, nav skaidrs, vai atbilstoši šādam *Sąd Najwyższy, Izba Kontroli Nadzwoyczej i Spraw Publicznych* (Augstākā tiesa, Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta) nolēmumam 2019. gada 24. maija rīkojums atdot bērnus W. J. būtu jāuzskata par tādu, kas nekad nav radījis sekas Polijas tiesību sistēmā, un tādējādi iesniedzējtiesas uzdotā jautājuma atbilstības pieņēmums nav atspēkots.
- 56 Tāpēc lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par prejudiciālo jautājumu

- 57 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hāgas protokola 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu tiesību aktus, kas piemērojami nepilngadīga bērna, kuru viens no vecākiem ir aizvedis uz kādas dalībvalsts teritoriju, prasībai par uzturlīdzekļu piedziņu, ar to, ka šīs dalībvalsts tiesa atsevišķā tiesvedībā ir izdevusi rīkojumu par šī bērna atpakaļnodošanu uz valsti, kur viņš pastāvīgi dzīvojis kopā ar saviem vecākiem tieši pirms viņa aizvešanas, pietiek, lai novērstu to, ka minētais bērns varētu iegūt pastāvīgo dzīvesvietu šīs dalībvalsts teritorijā.
- 58 Vispirms jāatgādina – tā kā Hāgas protokolu ar Lēmumu 2009/941 ir apstiprinājusi Eiropas Savienības Padome, tā noteikumu interpretācija ietilpst Tiesas kompetencē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. septembris, *Mölk*, C-214/17, EU:C:2018:744, 23. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt apstāklis, ka Apvienotajai Karalistei, kuras teritorijā dzīvo W. J., nav saistošs minētais protokols, nav nekādas ietekmes uz šo lietu, jo atbilstoši Hāgas protokola 2. pantam šis protokols ir piemērojams pat tad, ja piemērojami tiesību akti ir tādas valsts tiesību akti, kas nav līgumslēdzēja valsts.
- 59 Saskaņā ar Hāgas protokola 3. panta 1. punktu uzturēšanas saistībām piemērojami tiesību akti, ja vien šajā protokolā nav noteikts citādi, ir uzturlīdzekļu kreditora pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Saskaņā ar šī panta 2. punktu uzturlīdzekļu kreditora pastāvīgās dzīvesvietas maiņas gadījumā jaunās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti ir piemērojami no maiņas brīža.

- 60 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai, nosakot prasībai par uzturlīdzekļu piedziņu piemērojamos tiesību aktus, ir iespējams ņemt vērā Hāgas protokola 3. panta 2. punktā paredzēto pastāvīgās dzīvesvietas maiņu gadījumā, kad uzturlīdzekļu kreditors tiek nelikumīgi aizturēts tās valsts teritorijā, kurā viņš fiziski atrodas. Precīzāk, tā būtībā jautā, vai šī kreditora nelikumīga aizturēšana kādas dalībvalsts teritorijā var ietekmēt viņa uzturēšanās stabilitāti kā kritēriju viņa pastāvīgās dzīvesvietas noteikšanai.
- 61 Tādējādi uzdotais jautājums liek interpretēt uzturlīdzekļu kreditora “pastāvīgās dzīvesvietas” jēdzienu Hāgas protokola 3. panta izpratnē, kā arī pārbaudīt, vai šī kreditora nelikumīga aizturēšana kādas dalībvalsts teritorijā nav šķērslis viņa pastāvīgās dzīvesvietas pārcelšanai uz šīs valsts teritoriju.
- 62 Pirmkārt, attiecībā uz uzturlīdzekļu kreditora “pastāvīgās dzīvesvietas” jēdzienu jānorāda, ka Hāgas protokolā tas nav definēts un tajā nav arī skaidras atsauces uz līgumslēdzēju pušu tiesībām noteikt tā nozīmi un piemērojamību. Šādos apstākļos gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas prasības, gan no vienlīdzības principa prasības izriet, ka šī jēdziena nozīme un piemērojamība parasti jāinterpretē autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā attiecīgā tiesiskā regulējuma kontekstu un mērķus (pēc analogijas skat. spriedumus, 2016. gada 13. oktobris, *Mikołajczyk*, C-294/15, EU:C:2016:772, 44. punkts, un 2021. gada 25. novembris, IB (Laulātā pastāvīgā dzīvesvieta – Laulības šķiršana), C-289/20, EU:C:2021:955, 39. punkts).
- 63 Šajā ziņā vispirms jākonstatē, ka īpašības vārda “pastāvīgs” izmantošana ļauj secināt, ka dzīvesvietai jābūt pietiekami stabīlai, izslēdzot īslaicīgu vai gadījuma rakstura klātbūtni. Šo konstatējumu apstiprina apsvērumi, kas ietverts *Andrea Bonomi* sagatavotā paskaidrojošā ziņojuma par Hāgas protokolu (teksts pieņemts divdesmit pirmajā Hāgas Starptautisko privāttiesību konferencē) 42. punktā, saskaņā ar kuru “pastāvīgas” dzīvesvietas kritērijs ietver zināmu stabilitāti, kas nozīmē, ka “ar pagaidu dzīvesvietu vien nepietiek, lai noteiktu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumam piemērojamos tiesību aktus”.
- 64 Turpinājumā jāuzsver, ka Hāgas protokola 3. pantā ir atspoguļota to piesaistes noteikumu sistēma, uz kuriem ir balstīts šis protokols, jo šādas sistēmas mērķis ir garantēt piemērojamo tiesību paredzamību, nodrošinot, ka izraudzītajiem tiesību aktiem netrūkst pietiekamas saiknes ar attiecīgo ģimenes situāciju, ņemot vērā, ka uzturlīdzekļu kreditora pastāvīgās dzīvesvietas tiesību aktiem principā ir visciešākā saikne ar viņa situāciju un tie vislabāk spēj atrisināt konkrētas problēmas, ar kurām šis kreditors var saskarties (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 7. jūnijs, KP, C-83/17, EU:C:2018:408, 41.–43. punkts, un 2018. gada 20. septembris, *Mölk*, C-214/17, EU:C:2018:744, 28. punkts).
- 65 Jānorāda, kā uzsvērts šī sprieduma 63. punktā minētā ziņojuma 37. punktā, ka šai saiknei ir galvenā priekšrocība, lai noteiktu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma esamību un apmēru, ņemot vērā “sociālās vides tiesiskos un faktiskos apstākļus valstī, kurā kreditors dzīvo un veic lielāko daļu savas darbības”. Proti, tā kā, kā uzsvērts tajā pašā šī ziņojuma punktā, uzturlīdzekļu kreditors izmantos savus uzturlīdzekļus dzīvošanai, “ir jāizvērtē konkrētā problēma, kas rodas saistībā ar konkrētu sabiedrību, proti, to, kurā uzturlīdzekļu kreditors dzīvo un dzīvos”.
- 66 Tāpēc ir pamatoti uzskatīt, ka, ņemot vērā šo mērķi, uzturlīdzekļu kreditora pastāvīgā dzīvesvieta ir tā vieta, kur faktiski atrodas uzturlīdzekļu kreditora parastais dzīves centrs, ņemot vērā viņa ģimenes un sociālo vidi. Tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja šis kreditors ir mazgadīgs bērns, ņemot vērā

- nepieciešamību atbilstoši Pamattiesību hartas 24. panta 2. punktam pienācīgi izvērtēt šī bērna intereses, kuram it īpaši nepieciešams nodrošināt, kā to būtībā uzsvērusi Polijas valdība, ka viņa rīcībā ir pietiekami resursi attiecībā uz ģimenes un sociālo vidi, kurā viņam jādzīvo.
- 67 Tā kā, kā izriet no iepriekšējā punkta, uzdevums konkrētajā gadījumā noteikt, vai uzturlīdzekļu kreditors pastāvīgi dzīvo vienā vai otrā valstī, ir faktu vērtējums, lietu izskatošajai valsts tiesai ir jānosaka vieta, kurā atrodas ieinteresētās personas pastāvīgā dzīvesvieta, pamatojoties uz visiem lietas konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem (pēc analogijas skat. it īpaši spriedumus, 2009. gada 2. aprīlis, A, C-523/07, EU:C:2009:225, 42. punkts, un 2018. gada 28. jūnijs, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, 40. punkts).
- 68 Otrkārt, jānorāda, ka Hāgas protokolā nav paredzēts, kāds raksturs ir 3. panta 2. punktam, kas nosaka saikni ar uzturlīdzekļa kreditora jaunās pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktiem no brīža, kad notikusi parastās dzīvesvietas maiņa, pat ja tiesas nolēmumā tiek prasīts nepilngadīgu uzturlīdzekļu kreditoru atdot vienam no viņa vecākiem, kas dzīvo citā valstī.
- 69 Turklāt šajā tiesību normā ietvertais noteikums ļauj saglabāt uzturlīdzekļu kreditora saikni ar to vietu, kurā konkrēti viņam jādzīvo (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 7. jūnijs, KP, C-83/17, EU:C:2018:408, 43. punkts), un tādējādi, ja kreditors ir nepilngadīgs, pilnībā ņemt vērā šī bērna interešu prioritāti, jo tā ļauj tiesai noteikt resursus, kas viņam vajadzīgi, cik vien iespējams, ņemot vērā ģimenes un sociālo vidi, kurā viņam parasti ir jāattīstās.
- 70 No tā izriet, ka tas būtu pretrunā Hāgas protokola 3. panta 2. punkta mērķim, kā arī bērna interešu ņemšanai vērā, ja uzskatītu, ka tāda dalībvalsts tiesas nolēmuma esamība, ar kuru ir konstatēta nepilngadīga bērna aizvešanas vai aizturēšanas nelikumība un uzdots šo bērnu nodot atpakaļ vienam no viņa vecākiem, kurš dzīvo citā valstī, principā liedz uzskatīt, ka bērna pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī, lai noteiktu prasībai par uzturlīdzekļu piedziņu piemērojamos tiesību aktus.
- 71 Šajā ziņā, tā kā tiesību aktos šis jautājums nav regulēts, nav neviena pamata, kas attaisnotu to, ka Hāgas protokola 3. pants ir jāinterpretē Regulas Nr. 2201/2003 10. panta noteikumu gaismā un iedvesmojoties no tiem, kuros principā tiek novērsta tiesu kompetences lietās par vecāku atbildību nodošana dalībvalstij, kurā bērnam būtu bijusi viņa jaunā pastāvīgā dzīvesvieta pēc viņa nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas, par labu dalībvalstij, kurā bērnam bijusi pastāvīgā dzīvesvieta pirms aizvešanas vai aizturēšanas.
- 72 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 2201/2003 10. pantā paredzētā īpašā piekritība ir jāinterpretē šauri un tārad tas nepieļauj tādu interpretāciju, kas pārsniegtu šajā regulā skaidri paredzētos gadījumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 24. marts, MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, 45. un 47. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 73 No minētā izriet – lai noskaidrotu, kuri atbilstoši Hāgas protokola 3. pantam ir piemērojamie tiesību akti, valsts tiesa, kas izskata lietu, tikai izvērtējot visus lietas apstākļus, lai noteiktu, vai bērna, uzturlīdzekļu kreditora, pastāvīgās dzīvesvietas maiņa patiešām ir realizējusies, īpaši pienācīgi ievērojot šī bērna intereses, var ņemt vērā minētā bērna aizvešanas vai aizturēšanas iespējamo nelikumību kopā ar citiem faktoriem, kas var pierādīt vai atspēkot to, ka šī bērna atrašanās valstī, uz kuru viņš ir aizvests, ir pietiekami stabila, ņemot vērā viņa ģimenes un sociālo vidi.

- 74 Šajā ziņā, ja dalībvalsts tiesā, kā tas ir pamatlietā, ir iesniegts pieteikums par uzturlīdzekļu parādsaistību samaksu par laikposmu pēc uzturlīdzekļu kreditora aizvešanas uz šo dalībvalsti, jāuzskata, ka principā brīdis, kurā šai tiesai konkrēti ir jānosaka vieta, kur atrodas šī kreditora pastāvīgā dzīvesvieta, lai noteiktu attiecīgajam uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumam piemērojamos tiesību aktus, ir brīdis, kad jālemj par uzturlīdzekļu pieteikumu, kā to tostarp rakstveida apsvērumos ir apgalvojusi Komisija. Šāda interpretācija atbilstoši Hāgas protokola 3. panta 2. punkta mērķim ļauj saglabāt saikni starp uzturlīdzekļu kreditoru un vietu, kur prasība par to uzturlīdzekļu piedziņu, uz kuriem viņam ir tiesības, ļauj viņam apmierināt savas vajadzības.
- 75 Šajā gadījumā jānorāda, pirmām kārtām, ka *Sąd Rejonowy w Pile* (Pilas rajona tiesa) nolēmums, piemērojot Polijas tiesību aktus, piešķirt uzturlīdzekļus bērniem tika pasludināts 2019. gada 11. aprīlī, proti, brīdī, kad, pirmkārt, bērni kopā ar savu māti dzīvoja Polijā mazliet vairāk nekā 17 mēnešus un, otrkārt, kompetentā *Sąd Rejonowy* (rajona tiesa), kurā W. J. bija iesniedzis pieteikumu par bērnu atpakaļ nodošanu, šo pieteikumu noraidīja.
- 76 Tātad *Sąd Rejonowy w Pile* (Pilas rajona tiesa) nevar pārņemt to, ka tā, pieņemot 2019. gada 11. aprīļa spriedumu un šī sprieduma 24. punktā minēto 2019. gada 24. maija rīkojumu, to nav ņēmusi vērā, liekot atdot bērnus atpakaļ uz Apvienoto Karalisti.
- 77 Otrām kārtām, tā kā iesniedzējtiesas kompetencē ir veikt pilnīgi jaunu faktu vērtējumu salīdzinājumā ar to, ko ir veikusi *Sąd Rejonowy w Pile* (Pilas rajona tiesa), tai, lai noteiktu prasībai par uzturlīdzekļu piedziņu piemērojamos tiesību aktus, ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā visus esošos apstākļus, kas raksturo bērnu situāciju, un ņemot vērā šo bērnu ģimenes un sociālo vidi, viņu uzturēšanās dalībvalstī, uz kuru viņi ir aizvesti, ir stabila.
- 78 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Hāgas protokola 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, nosakot tiesību aktus, kas piemērojami nepilngadīga bērna, kuru viens no viņa vecākiem ir aizvedis uz dalībvalsts teritoriju, prasībai par uzturlīdzekļu piedziņu, apstāklis, ka šis dalībvalsts tiesa atsevišķā tiesvedībā ir izdevusi rīkojumu par šī bērna atpakaļ nodošanu uz valsti, kur viņš pastāvīgi dzīvojis kopā ar saviem vecākiem tieši pirms viņa aizvešanas, nav pietiekams, lai liegtu bērnam iegūt pastāvīgu dzīvesvietu šīs dalībvalsts teritorijā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 79 Attiecībā uz pamatlīetas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospiež:

2007. gada 23. novembra Hāgas Protokola par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem, kas Eiropas Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2009/941/EK (2009. gada 30. novembris), 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, nosakot tiesību aktus, kas piemērojami nepilngadīga bērna, kuru viens no viņa vecākiem ir aizvedis uz dalībvalsts teritoriju, prasībai par uzturlīdzekļu piedziņu, apstāklis, ka šis dalībvalsts tiesa atsevišķā tiesvedībā ir izdevusi rīkojumu par šī bērna atpakaļ nodošanu uz valsti, kur viņš pastāvīgi dzīvojis kopā ar saviem vecākiem tieši pirms viņa aizvešanas, nav pietiekams, lai liegtu bērnam iegūt pastāvīgu dzīvesvietu šīs dalībvalsts teritorijā.

[Paraksti]